

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ญ
 บทที่ ๑ บทนำ	 ๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๓
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๓
๑.๕ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
๑.๖ ทบทวนเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕
๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๐
๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑๑
 บทที่ ๒ หลัก “รูป-นาม” ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท	 ๑๒
๒.๑ นิยามและความหมายของ “รูป-นาม” ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท	๑๒
๒.๒ ลักษณะของ “รูป-นาม”	๒๒
๒.๓ ประเภทของ “รูป-นาม”	๒๔
๒.๔ องค์ธรรมของ “รูป-นาม”	๓๖
๒.๕ หลัก “รูป-นาม” ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	๓๘
๒.๖ หลักกำหนด “รูป-นาม” ในการปฏิบัติวิปัสสนา	๔๔
๒.๗ สรุป	๔๗

บทที่ ๓	วิธีการปฏิบัติกรรมฐานแบบกำหนด “รูป-นาม” ตามแนว	
	อาจารย์แนบ มหานีรานนท์	๔๙
๓.๑	ชีวประวัติและผลงานของอาจารย์แนบ มหานีรานนท์	๔๙
๓.๑.๑	ผลงานด้านปฏิบัติ	๕๑
๓.๑.๒	ผลงานด้านปริยัติ	๕๓
๓.๒	นิยามความหมายของ “รูป-นาม” ตามแนวอาจารย์แนบ มหานีรานนท์	๕๔
๓.๒.๑	ความหมายของ “รูป-นาม” ตามแนวอาจารย์แนบ มหานีรานนท์	๕๔
๓.๒.๒	ลักษณะของ “รูป-นาม”	๕๗
๓.๒.๓	ประเภทของ “รูป-นาม”	๕๘
๓.๒.๔	องค์ธรรมของ “รูป-นาม”	๖๒
๓.๒.๕	หลักการกำหนด “รูป-นาม” ของอาจารย์แนบ มหานีรานนท์	๖๓
๓.๓	แนวคิด ความหมาย และความสำคัญของการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	๖๔
๓.๓.๑	แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในพระพุทธศาสนา	๖๔
๓.๓.๒	นิยามความหมายของวิปัสสนากรรมฐาน	๖๕
๓.๓.๓	ความสำคัญของการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	๖๘
๓.๔	หลักปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ในพระพุทธศาสนา	๖๙
๓.๔.๑	สติปัฏฐาน ๔	๖๙
๓.๔.๒	รูปแบบการปฏิบัติวิปัสสนาตามแนวสติปัฏฐาน ๔	๗๐
๓.๔.๓	วิธีการกำหนดเจริญวิปัสสนากรรมฐาน	๗๐
๓.๔.๔	สังเคราะห์สติปัฏฐาน ๔ ลงในขั้น ๕ หรือ รูปนาม	๗๘
๓.๔.๕	วิปัสสนากรรมฐานแนววิปัสสนายานิก	๗๙
๓.๕	หลักการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวของอาจารย์แนบ มหานีรานนท์	๗๙
๓.๕.๑	แนวคำสอนเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	๗๙
๓.๕.๒	ความรู้เบื้องต้นก่อนการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	๘๓
๓.๕.๓	หลักการปฏิบัติ ๑๕ ข้อ ของท่านอาจารย์แนบ มหานีรานนท์ พร้อมทั้งเหตุผลในการปฏิบัติ	๙๙
๓.๕.๔	หน้าที่ของครูผู้สอนการปฏิบัติวิปัสสนา (โดยสังเขป)	๑๑๓
๓.๕.๕	หน้าที่ของผู้ปฏิบัติวิปัสสนา (โดยสังเขป)	๑๑๕

๓.๖	วิธีการและขั้นตอนในปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานแบบ “รูป-นาม” ตามแนว อาจารย์แนบ มหานีรานนท์	๑๑๗
๓.๖.๑	หลักการปฏิบัติตนเองเบื้องต้นในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	๑๑๘
๓.๖.๒	หลักธรรมที่เกื้อกูลต่อการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	๑๑๘
๓.๖.๓	ขั้นตอนในการปฏิบัติกรรมฐาน	๑๑๙
๓.๗	เปรียบเทียบแนวทางการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในพระไตรปิฎกกับ แนวทางการปฏิบัติของอาจารย์แนบ มหานีรานนท์	๑๒๙
๓.๘	สรุป	๑๓๑

บทที่ ๔	การประยุกต์ใช้วิธีปฏิบัติกรรมฐานแบบกำหนด “รูป-นาม” ตามแนวอาจารย์ แนบ มหานีรานนท์ ของวัดสันติวัน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก	๑๓๒
๔.๑	ประวัติความเป็นมาของวัดสันติวัน	๑๓๒
๔.๒	หลักการปฏิบัติกรรมฐาน ๑๕ ข้อ ของอาจารย์แนบ มหานีรานนท์	๑๓๔
๔.๓	แนวทางการประยุกต์ใช้หลักการปฏิบัติกรรมฐาน ๑๕ ข้อ ตามแนว อาจารย์แนบ มหานีรานนท์ ของวัดสันติวัน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก	๑๓๕
๔.๓.๑	เรื่องอารมณ์ในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	๑๓๕
๔.๓.๒	เรื่องกำหนด “รูป-นาม” ที่เป็นปัจจุบัน	๑๓๖
๔.๓.๓	เรื่องกำหนดอิริยาบถ	๑๓๘
๔.๓.๔	เรื่องเหตุผลและการพิจารณากิจอื่นในระหว่างปฏิบัติกรรมฐาน	๑๓๘
๔.๓.๕	กิจเบื้องต้นก่อนการเข้าปฏิบัติกรรมฐาน	๑๓๙
๔.๓.๖	เครื่องมือในการกำหนด “รูป-นาม”	๑๔๑
๔.๔	รูปแบบการประยุกต์ใช้หลักการปฏิบัติกรรมฐานแบบกำหนด “รูป-นาม” ตามแนวอาจารย์แนบ มหานีรานนท์ ของวัดสันติวัน จากการศึกษา	๑๔๒
๔.๔.๑	หลักการกำหนด “รูป-นาม” หมวดอิริยาบถ	๑๔๓
๔.๔.๑.๑	หลักการดูรูปนั่ง	๑๔๓
๔.๔.๑.๒	หลักการดูรูปนอน	๑๔๕
๔.๔.๑.๓	หลักการดูรูปยืน	๑๔๖
๔.๔.๑.๔	หลักการดูรูปเดิน	๑๔๖
๔.๔.๒	หลักการกำหนด “รูป-นาม” ในหมวดสัมปชัญญะ	๑๕๐

๔.๔.๓	รูปแบบการประยุกต์ใช้หลักปฏิบัตินิยามแบบกำหนด “รูป-นาม” ๑๕๓	
	ตามแนวอาจารย์แนบ มหานิรณนธ์ ในด้านต่างๆ	
๔.๔.๓.๑	หลักการประยุกต์ใช้ “รูป-นาม” ในการเจริญสติ ๑๕๓	
๔.๔.๓.๒	การประยุกต์ใช้ “รูป-นาม” ในการเจริญปัญญา ๑๕๕	
๔.๔.๓.๓	การประยุกต์ใช้ “รูป-นาม” ในชีวิตประจำวัน ๑๕๖	
๔.๔.๓.๔	การประยุกต์ใช้ “รูป-นาม” ในการแก้กามตัณหากามราคะ ๑๕๗	
๔.๔.๓.๕	การประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัตินิยามในด้าน ๑๕๘	
	การพัฒนาตนเอง	
๔.๕	สรุปวิธีปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในหมวดอิริยาบถและหมวดสัมปชัญญะ ๑๖๐	
๔.๖	ผลการประยุกต์ใช้หลักการปฏิบัตินิยามแบบกำหนด “รูป-นาม” ๑๖๑	
	ตามแนวอาจารย์แนบ มหานิรณนธ์ ของวัดสันติวัน	
๔.๗	สรุป ๑๖๒	
บทที่ ๕	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ๑๖๓	
๕.๑	สรุปผลการวิจัย ๑๖๓	
๕.๒	ข้อเสนอแนะ ๑๖๖	
บรรณานุกรม	๑๖๘	
ภาคผนวก	๑๗๔	
	ภาคผนวก ก ชีวประวัติและผลงานของอาจารย์ภัททันตะวิลาส ๑๗๕	
	ภาคผนวก ข ระเบียบปฏิบัติ วัดสันติวัน ๑๗๗	
	ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์และหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ ๑๘๑	
	ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์ เรื่อง การประยุกต์ใช้วิธีปฏิบัตินิยาม ๑๘๓	
	แบบกำหนด “รูป-นาม” ตามแนวอาจารย์แนบ มหานิรณนธ์ของวัดสันติวัน	
	อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก	
ประวัติผู้วิจัย	๑๘๔	